

Spiraal, uit de reconstructie van Gerhard Bohner — Foto Gert Weigelt

Oskar Schlemmer & Das Triadische Ballett

*Denn noch immer ist der Künstler
der Schöpfer schöner Dinge
und noch immer scheint es,
daß alle Kunst zwecklos scheint.*

Oskar Schlemmer, 1922.

Een criticus schreef in 1923 dat hij zo ontdaan was door de kleurrijke fantastiek van de kostuums in het Triadische Ballett (T.B.), dat elke vraag naar het wat, elke vraag naar de betekenis hem overbodig toescheen. Al ben ik het volkomen met de man eens, toch wil ik hier in het kort pogen door te dringen tot het waarom en hoe van zoveel schoonheid. Vooraleer ons in historische tijden te vermeien, is het gepast hulde te brengen aan de mensen die deze voorstelling realiseerden.

Nadat Margarethe Hasting reeds in 1970 een reconstructie maakte voor de Duitse televisie, vatte Gerhard Bohner het plan op een nieuwe toneelwaardige versie te maken t.g.v. de

Berliner Festwoche van 1977. Bohner, die reeds lang zijn sporen als koreograaf had verdiend, had al in 1973 enkele dansen van Schlemmer gereconstrueerd. Samen met vier professionele dansers, twee meer dan oorspronkelijk om pauzes te vermijden, waagde hij zich nu aan Schlemmers levenswerk.

Het belangrijkste element van het T.B. zijn de kostuums. Er zijn nog enkele originele bewaard in het museum van Stuttgart, en die konden eenvoudig worden nagemaakt. De ontbrekende werden zo getrouw mogelijk gemaakt aan de hand van schetsen en foto's. Moeilijker dan de kostuums, was de reconstructie van de koreografie, waarbij Bohner enkel kon terugvallen op wat schetsen en beschrijvingen. Daar komt nog bij dat Schlemmer zeer dikwijls de koreografie herwerkte of aanpaste aan de omstandigheden. Een zuivere reconstructie was dus onmogelijk, maar met

de kostuums als leidraad en met langdurig experimenteren en het in acht nemen van de kleinste historische aanwijzingen, is Bohner m.i. tot een volkomen aanvaardbare versie gekomen. Men zou alleen kunnen opwerpen dat Schlemmer zelf nooit tot zulk een steekhoudend geheel was gekomen. Voor het decor heeft Bohner geopteerd voor een egaal toneelboek, waarschijnlijk ook de minst aanvechtbare idee.

De muziekkeuze stelde Bohner eveneens voor grote problemen. Oorspronkelijk was er muziek van Bossi voor enkele dansen, voor de echte première koos Schlemmer voor een mengeling van bestaande klassieke en eigentijdse stukken, later componeerde Hindemith muziek voor mechanisch orgel, waarvan de ponsband als enige bron is verloren gegaan, en ten slotte was er nog de versie van Alois Pachernegg uit 1932. Bohner maakte de verstandige keuze nieuwe